

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) XXXIX (33)

Štev. (No.) 8

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

6. marca 1980

Demokracija in ustava

Ni še daleč čas, ko je bilo kaj lahko deliti države v demokratične in nedemokratične. V prvih je vladala svoboda, v drugih nasilstvo in vsak je vedel, kje je njegovo mesto.

Danes pa so stvari bolj zapletene in demokratične etikete prav nič ne pomagajo pri ugotavljanju, kaj je dobro — kaj slabo. Treba se je pozanimati v vsakega primeru za bistvo.

Vzemimo na primer Indiro Ghandi, ki se je nedolgo tega vrnila v Indiji na oblast s podporo ogromne večine volilcev. Zmaga demokracije? Mogoče, ali pa tudi ne, kajti znano je, da je bila Indira obsojena zaradi nedemokratskega zatiranja opozicije, ko je v prejšnjih časih imela oblast. Prav zaradi tega jo je demokratična opozicija, v veliko veselje Združenih držav, premagala na predzadnjih volitvah in po mnenju opazovalcev je bil to najboljši dokaz, kako ljudstvo v demokraciji samo čuva svoje politične ustanove.

Zdaj, po najnovejši volilni zmagi Indire Ghandi, pa postaja istim opazovalcem jasno, da se kaj lahko zgodi, da ljudstvo pozabi na demokratične ustanove, posebno še, kadar ga zvit demagog spretno vleče za nos.

Tudi neposredna argentinska zgodovina je lep primer demokratične zmešnjave. Zadnje peronistične vlade so bile izvoljene z veliko večino — a niso bile demokratične. Ne le, da so preganjale opozicijo, marveč so sistematično pripravljale pot naprej v anarhijo in preko nje v diktaturo. Vojaški, ki so pregnali izvoljeno vlado, so očitveno prišli na oblast po nedemokratični poti — a to zato, da rešijo deželo za demokracijo. Prepovedali so politične stranke — kar seveda ni demokratsko — a le za čas „reorganizacije“, da bo preko novo organiziranih političnih skupin ljudstvo lažje izražalo svojo voljo. To pa je vsekakor demokratično. In kar je še več, totalitarni usmerjeni del prebivalstva bi rad volitve takoj, kar zveni sila demokratično; demokratični del prebivalstva pa si želi, da bi vojaški še ostali na oblasti, dokončali svoj gospodarski in politični program, ter tako pripravili temelj bodočemu redu. To zveni manj demokratično — a v bistvu je.

Navajeni smo, da večemo pojem volitev na pojem večine — in tega na demokracijo, a to nas utegne privedi do usodnih pomot. Niso vsake volitve pogoj, da se izrazi večinsko mnenje in tudi večinsko mnenje ne zagotovi vedno, na dolgo roko, demokratičnih svoboščin.

Tudi „ljudske demokracije“, kakor na primer vzhodna Nemčija in Jugoslavija, imajo svoje volitve in svoje „večinske stranke“, pa vendar niso demokratične, ker ne spoštujejo človekove politične svobode.

Kaj je vidik pod katerim je mogoče odločati, kaj je demokratično in kaj ne? Še več. Ali je demokracija sama na sebi zadostna vrednota, da je mogoče po njej presojsati dobroto določenega političnega sistema?

Verjetno se moramo sprijazniti z dejstvom, da je demokracija, čeprav nepopolna, še vedno „najmanj nepopolna oblika vladavine“, kakor je dejal W. Churchill. Nevarno je le to, da demokracija, kadar deluje v neurejeni družbi, zdrsne kaj lahko s pomočjo demagogov in anarhijo ali tiranijo, kar so vedeli že stari grški modreci. Zato potrebuje vsaka demokracija svoj ustavni okvir. Tako sta na primer republika ali ustavna monarhija ne le temelj, marveč tudi meja ljudski volji.

Kaj pomeni to? Po Aristotelu naj bi bil „zakon“ nad voljo ljudstva prav zato, da se ohrani demokracija. Osnovni zakon republike sloni na državni ideji, to je na ideji, na katero so pristali ustanovitelji republike in ki naj ostane nespremenljiva in kateri naj se podredi v bodočnosti celo demokratska večina, če hoče ohraniti sama sebe.

ŠE ENO MNENJE

J. W. LEONHARD: ALI BODO RUSI TITOV DEDIČI

V švicarskem listu Schweizer Illustrierte (21. jan. 1980) je izšel naslednji članek, ki ga je napisal Wolfgang Leonhard, profesor za zgodovino na Yale univerzi v New Haven-u v ZDA in eden najbolj polklicnih strokovnjakov za vprašanja internacionalnega komunizma. Je sin komunistične družine, emigrantov, ki se je po vojni nahajal na visoki partijski karijeri v Vzhodni Nemčiji. L. 1949 se je preselil v Jugoslavijo in je v mnogih spisih branil Titovo stališče proti Kremlju. Od l. 1950 živi Leonhard na Zapadu. Njegovi najvažnejši knjigi sta: „Revolucija žre svoje otroke“, in „Sovjetska ideologija danes — politični nauk.“

Uredništvo pravi v uvodu: Mnogo Jugoslovancev se sedaj — po Afganistanu — boji sovjetskega napada na Jugoslavijo. Mnogo zahodnih Evropejcev se boji letošnje počitnice preživeti v Jugoslaviji. Kaj mnogonarodna država, kot je Jugoslavija, more pričakovati po Titovi smrti?, to je vprašanje, ki je urednika napotilo k profesorju Leonhardu, s katerim sta imela nato naslednji pogovor.

Urednik: Kako pravzaprav je odvisna stabilnost Jugoslavije od Titove osebe? Kako mislite, g. profesor, ali ima ta država kakšne pogoje za mirni nadaljnji razvoj po Titovi smrti?

Profesor: Sedaj v Jugoslaviji vladajoči sistem samoupravljanja se bo gotovo po smrti še nadaljeval, toda notranja nasprotja se bodo še povečala.

V prav tako važnih narodnostnih vprašanjih si bosta stala nasproti centralisti in zagovorniki rahleše konfederacije. Rešitev nasprotij bo odvisna od tega, če bosta najpomembnejši sili — Hrvatska in Srbija — našli svoj skupni jezik. Odločilno za bodoči notranjepolitični kurz bo razmerje sil med centralističnimi — avtoritarnimi silami, ki so predvsem v armadi in v policiji, ter med reformističnimi-liberalnimi tokovi, ki se nahajajo predvsem v gospodarskih in intelektualističnih krogih.

V zadnjih letih je vpliv vojske zelo porastel. Vloge ministra obrambe generala Nikole Ljubičiča in notranjega ministra generala Hrljevića, ne smemo podcenjevati. Na drugi strani pa morejo liberalno-reformistične sile, h katerim moremo šteti zmerne partijskega vodje Steteta Dolanca, računati na podporo občinstva. Ne smemo torej nevarnosti, da bo v začetku vijak še bolj privit, podcenjevati. Vendar pa kljub temu moramo na daljši čas računati, da se bo položaj liberaliziral

in lahko pričakujemo večjo avtonomijo za posamezne jugoslovanske narode.

Urednik: Ali je prevideti kakšno spremembo v sedaj relativno precej samostojni poziciji Jugoslavije na polju zahodnih sil? Ali se bo tehtnica nagnila na eno ali drugo stran?

Profesor: Lahko pričakujemo, da nihče tudi po smrti Tita ne bo resno načenjal vprašanja Jugoslavije kot neuvrščene svobodne države. Toda sprememba zunanje politične poudarkov pa so možni — zlasti, če računamo na tem, da bodo Kremeljski voditelji skušali Titov odhod izkoristiti za okrepitev svojega političnega vpliva v Jugoslaviji. Tako moramo na vsak način računati s pojačanim pritiskom od sovjetske strani. Bodoča zunanja politika Jugoslavije bo odvisna od trenja centralistično-avtoritativnih in liberalnih-reformističnih sil. Povečanje politične teže avtoritativnih centralistov bi moglo, ne da bi se uradno odpovedali neuvrščenosti blokov, voditi k približevanju Jugoslavije vzhodnemu bloku. Nasprotno pa bi se mogli reformisti ob prav tako neuvrščenosti, približevati Evropski skupnosti. Interes Jugoslavije bo ostati v neuvrščenih državah tretjega sveta, dasi bo imela manjši vpliv kakor do zdaj.

Na vprašanje „urednika, kaj bo po njegovem mnenju ostalo kot zgodovinsko važnega od človeka in državnika Tita, je profesor odgovoril:

Prvič: vodstvo osvobodilne borbe v l. 1941-45. (Tu je mnenja, da se je Tito boril proti fašističnim okupatorjem in da se je z lastnimi silami rešil tuje nadvlade, čemur mi oporekamo. N. opomba.) Drugič: Osamosvojitve Jugoslavije od Moskve poleti 1948, s katero je zlomil monopolno stališče Moskve v svetovnem komunizmu. Tretjič: vzpostavitev „Samoupravljanja v socializmu“, ki pa kaže še mnogo pomanjkljivosti in nasprotij, a se v pozitivnem smislu loči od prisilnega sistema v Vzhodnem bloku. Žal, da je Tito v zadnjih letih s svojimi nenujnim privijanjem vijaka in disciplinski kaznovanji sebi in svojemu ugledu zelo škodil. Mnenja je pa, da so za sluge tako velike, da jih tudi postopanje zadnjih let ne bo zatemnilo.

♦♦♦♦♦
S P O R O Č I L O B R A L C E M

Medtem, ko je bila današnja številka „Svobodne Slovenije“ že v delu, je v okrožju, v katerem se nahaja tiskarna, primanjkovalo električnega toka. Zaradi tega se je izdaja zakasnila za nekaj dni.

Bralce prosimo, da z razumevanjem sprejmejo zamudo.

točka za kakršnokoli analizo vladnih sistemov.

Vladajoča demokracija je gotovo najvišja stopnja, ki jo v svoji politični zrelosti more doseči neki narod. A take zrelosti ni mogoče doseči čez noč. Odtod odločilni pomen državnih ustav, ki naj za dolgo dobo tvorijo okvir bodočim ljudskim odločitvam.

Brez trdnega, zdravega in globoko utemeljenega ustavnega okvirja ni mogoče misliti na demokratično sedanost, še manj pa na demokratično bodočnost naroda. Jugoslovanska, prav kakor tudi slovenska republiška ustava, dokazuje iz dneva v dan svojo nesposobnost biti temelj in okvir resnično demokratske družbe. Ideja, ki je nekoč rodila te ustave je bila v svojem bistvu nasprotna ideji človekove svobode. A danes, po desetletjih popravkov, se te ustave le še znak idejne puhlosti in utilitarizma.

Čas je, da pričnemo Slovenci veliko narodno debato o tem, kakšna naj bo nova ustava, iz katere bo mogla zrasti resnično demokratična državna ureditev Slovenije.

—žar.

Msgr. dr. Alojzij Šuštar — ljubljanski nadškof

V torek, 26. februarja je papež Janez Pavel II imenoval msgr. dr. Alojzija Šuštarja za novega ljubljanskega nadškofa in metropolita. Isti dan je šel v pokoj njegov predhodnik dr. Jože Pogačnik, star 75 let.

Novi nadškof je rojen v Grmadi na Trebnjem, študiral je v Šentvidu, Rimu,

nato pa deloval v Švici. Bil je aktivno udeležen pri švicarskih škofovskih sinodah, pet let tajnik Sveta evropskih škofovskih konferenc, poleg tečajev teologije za laike in drugih pastoralnih udejstvanj. Leta 1977 se je vrnil v Ljubljano in v tem času dobro spoznal versko življenje v Sloveniji.

Dr. Tine Debeljak

NEKAJ POGLEDOV Z NAŠE PERSPEKTIVE

Ob Titovi agoniji je vznemirjen ves svet in vsi svetovni listi so polni hvale in slave, kot jo redko kdo uživa med sodobnimi ljudmi. Brali smo in beremo, da je Tito — „tretja oseba“ v svetovnem dogajanju ob predsedniku ZDA Carterju in vsedržu Sovjetske zveze Brežnjevju, kot edini še živeči utemeljitelj „neuvrščenih“, velikega bloka držav tretjega sveta. Tudi sem bral, da ga je po močni osebnosti primerjati samo s „Churchillom in Leninom“... itd. Ni potrebno navajati, kje je bilo to napisano, ker se taki superlativi pojavljajo z dne v dan. Da je tak stalinovski kult osebnosti v Jugoslaviji, razumemo, ker je privzgojen in obezujen, nikakor pa ni na mestu tak nekritičen pogled na delo umirajočega maršala zunaj meja. Tako se proslavlja njegova „z lastnimi silami izbojevana osvoboditev“ od nacističnega in fašističnega zavojevalca; časte ga kot edinega odporika proti Hitlerju v Jugoslaviji spriču vseh drugih, ki so bili zgolj njegovi kolaboraterji in hlapci; kot heroja za demokracijo in humanizem med ljudmi; skratka Tito jim je velik rodoljub in dolgoletni akademik v svetu, častni doktor več evropskih univerz, razume se da vseh jugoslovanskih, nosilec Nobelove nagrade za mir, on, ki se je vedno le pripravljaj na vojno, in brez katere bi ne bil nič, tudi ne imejatelj zanj ustanovljenega naslova „doktorja vojnih znanosti“. Je častni član mnogo znanstvenih akademij v svetu, častni doktor več evropskih univerz, razume se da vseh jugoslovanskih, nosilec na stotine najvišjih odlikovanj in diplom, za katere je potreben poseben muzej, Titov muzej, ki se gradi. Vse to in še več spremljamo in bomo slišali še več z dneva v dan: tudi to, da mu je uspelo zediniti vseh pet-šest narodov v državi in rešiti ta najtežji skoraj nerešljiv notranji problem v državi, pod čarobno palčico gesla „bratstvo in edinstvo“.

Maršal Broz-Tito pa leži v Ljubljani v agoniji, pričakuje konca svojih zemskih dni, v katerih je šel tako bučno skozi zgodovino zadnjega polstoletja Evrope in sveta, zlasti pa še čez svojo in našo domovino, saj je sin slovenske matere roj. Javoršek, kakor pišejo njegovi dvorni življenjepisci, dočim mi čutimo vsebolj, da je prava njegova mati Revolucija, ki nosi trojno krstno ime: marksizem-leninizem-stalinizem, partij ska trojka. „Trojno gorje“, je pel nekoč slovenski pesnik.

Zgodovinska osebnost Josipa Broza-Tita, gledana z naše perspektive, dobi drugačno podobo kot sicer v svetu in ne zdi se nam odveč, če to zadnjo v določenih aspektih rešujemo po naših pogledih, ki jih je pogojil in povzročil njegov — v nemali meri — marche funebre skozi našo zgodovino zadnjih štirideset let.

El proceso y sus objetivos

En el reciente homenaje al almirante Guillermo Brown el Comandante en Jefe de la Armada, almirante Armando Lambruschini, expresó:

“El Proceso procederá con particular reflexión, no urgida por las circunstancias. Porque constituiría la mayor irresponsabilidad hacia la ciudadanía y el peor agravio a la República, entregarle una democracia, que desde el comienzo, estuviera condenada al fracaso por la inautenticidad, por la falta de representatividad, o por la ineficiencia. Porque somos profunda y entrañablemente democráticos, aspiramos a una democracia estable.

Se puede tener por ello la completa certeza, de que un Proceso que ha costado y costará sacrificios tan grandes, no concluirá en aventuras personalistas, ni en la primacía de un sector sobre los demás, ni será entregada a ninguna especie de juego de azar político.”

(1)

REVOLUCIONARNI KOMUNIST

Vzemimo da je maršal Josip Broz-Tito doma iz hrvaškega zagorskega Kumrovc, iz rodu, ki se je preselil iz nemškega Tridenta na Tirolskem v Bosno kot železničar („Brozi“ — pomeni tipični kmečki voz, ki ga vlečejo volje, je predaval nekoč dr. A. Bonifačič v Buenos Airesu, La Prensa 1.. 5. 67), mati pa mu je Slovenka, zato ga opravičuje, da ne govori ne dobro hrvaški ne slovenski, dasi po drugih poročilih vemo, da govori vsaj pet tujih jezikov (češko, rusko, nemško, francosko, angleško) toliko, da razume, za kaj gre in kirgiško, dasi ima samo ljudskošolsko izobrazbo. Tudi zna igrati klavir, da lahko spremlja zahtevne pevce, dasi bi moral brez enega prsta. Zato tudi vemo, da mnogi še zdaj verujejo, (zlasti, ker se ne ve za natančni dan rojstva!), da gre za kakšno zamenjavo, za kar obstaja mnogo hipotez, ki pa nas za hip ne zanimajo. Bil je kovinski delavec v Zagrebu, v Kamniku, Primorju... na Dunaju in v Pragi, potem avstrijski vojak, v prvi svetovni vojni narednik na srbski in ruski fronti; tam je bil tak junak, da je s patroljo, štirih vojakov, v katero se je prijavil prostovoljno, zajel 11 Rusov, za kar je prejel odlikovanje, ki pa nas za hip ne zanimajo. Bil je dvorni življenjepisc nikjer ne omenjajo (SS 19. 7. 1973), ker bi s tem morda razbili legendo, da je sam prebežal k Rusom. Kot ujetnik je prišel h Kirgizom in se oženil s Kirgizko, s katero je imel potem štiri otroke, pa so trije kmalu umrli. Šele v zadnji čas je prešel k revolucionarnim boljševikom (dasi se tudi v prav zadnjem času šušlja, da bi utegnil biti celo v kolčakovski beli gardi, Nova Hrvatska, 1980). L. 1920 je prišel v Jugoslavijo, kjer se je iz predvojne socialdemokrate razvil v komunističnega organizatorja. Kot tajnik kovinarskega gremija v Zagrebu se je zapletel v sodni proces, in bil l. 1928 obsojen na pet let, ki jih je sedel do l. 1934 v Zagrebu, Lepoglavi in tudi v Mariboru.

V novi svobodi je prevzel ime „Tito“ (običajno zagorsko ime) in napravil večkrat pot v Moskvo. In morda še kam, kajti sovjetski polkovnik Pronin ga je srečal v Ankari, Teheranu in Kabulu v „sovjetski službi“ (Kalinin: Los mariscales hablan, Madrid 1950 306). Sanluisški bivši guverner in potem poslanik v Moskvi, dr. F. Cantoni pravi (La Prensa 21. 2. 1980), da je sodeloval v komunističnih nemirih v Argentini, kjer bi bil po prekem sodu kmalu ustreljen, kar mu je baje v Moskvi Tito sam priznal? Vsekakor: Tito je tisti čas bil verjetno že agitator Kominterne in mnogo potoval (ne verjame, da kot turist!) po zahodni Evropi, in bi se pri tem naučil svetovnih jezikov, v kolikor jih govori (Koledar MD v Celju 1978). Ameriški major Temple H. Fielding, ki je bil z ameriško misi-

(Nad na 2. str.)

DIPLOMATSKA UGIBANJA OKOLI AFGANISTANA

Začasno in le delno, se je vrnil mir v Kabul, afgansko prestolnico. Splošna vstaja, ki je trajala skoraj teden dni, je poenotila. Ostalo je za njo opustošenje, stotine mrtvih in aretiranih muslimanov, pa rastočo prepričanje, da so se Sovjeti v afganskem primeru zelo opekli.

Takoj po Kabulski vstaji, so nekaj sličnega doživeli v vzhodnem mestu Jalalabad, kjer so v boj posegli razne uporne gverilске skupine. Tam so Sovjeti enostavno bombardirali razne predele mesta, kjer so bili utrjeni uporni oddelki. Kolikšna je bila škoda, in kakšne so bile žrtve, nihče ne ve povedati. Afganistan krvavi, in konca vojne ni videti.

V Kabulu so po vstaji sovjeti postrelili več verskih vodij, ki so načeljevali upor. Govora je bilo, da so pobili večino aretiranih upornikov, kar bi število ustreljenih dvignilo nad tisoč. A tega ni bilo mogoče potrditi. Afganška prosovjetska vlada je objavila, da bodo vsi aretirani „pravilno sojeni“, in da je govorjenje o tisočih postreljenih le „kapitalistična propaganda“.

Medtem so ZDA začele navezovati pogovore z ostalimi zahodnimi državami, glede afganske krize. Na zasedanju zunanjih ministrov Evropske gospodarske skupnosti so namreč sklenili,

NEKAJ POGLEDÖV...

(Nad. s 1. str.)

jo pri Titu med vojno, je napisal: „Ugotovljeno je, da je bil Tito važen komunistični agent. Bil je tudi vohun za Sovjetsko zvezo.“ (V Harpers reviji okt. 1945, citat AD 7. 12. 1945). Bolj bo držalo, da je bil sovjetski špijon in agent KI. V tem bi nas potrjevalo tudi to, da je bil že v l. 1934 v Moskvi član balkanske sekcije Kominterne, v l. 1935 pa vodja jugoslovanske delegacije na VII. kongresu Kominterne, v kateri so bili med drugimi od Slovencev Kardelj, Kidrič, Kuhar, Gustinčič, Regent in ki je bil velepomemben zaradi takratne spremembe nove taktike: ponujena roka vsem antifasistom tudi katoličanom, infiltracije v nekomunistične organizacije, ustvarjanje ljudskih front in poudarjanje prvenstveno protifasistične borbe sprito nevarnosti nemškega nacizma. Pravijo, da je Tito kmalu nato tudi „sodeloval“ pri Stalinovi čistki izvršnega odbora KPJ, ko je izval tajnika Gorkiča z ženo, da se je vrnil iz Pariza varavnost pred Stalinove puške. Vsekakor je čudno, da je od jugoslovanskih komunističnih funkcionarjev v SZ (tam so bili vsaj štirje biv. generalni tajniki), ki so vsi našli smrt od komunistov) še nekaj ur po streljanju Gorkiča imenoval Stalin na to mesto Tita (za generalnega tajnika KPJ Jugoslavije!). (Dr. Ž. Topalović Slom demokracije, 57.)

Konflikt med partijo in Cerkvijo v Sloveniji odložen

Pod tem naslovom je znan švicarski dnevnik *Neue Zürcher Zeitung* pred desetimi dnevi, t. j. 25. februarja objavil članek o cerkvenih razmerah v Sloveniji. Vsebuje več zanimivosti pa tudi zmot. Povsem izkrivljeno je prikazana vloga škofa Rožmana. Tudi zgodovinske vloge domobrancev - protirevolucionarjev pisec ni doumel. Te netočnosti naj bodo naši emigrirali v spodbudo, da bo bolj informirala vplivne liste v svetu o resničnem poteku komunistične revolucije pod okupacijo.

Članek glasi v prevodu:

TEOLOGI PO PAPEŽEVIH STOPINJAH

Pod vtisom hudega obolenja maršala Tita so napetosti med Cerkvijo in državo v jugoslovanski delni republiki Sloveniji v zadnjih tednih nekako popustile. Vzhodno evropski narodi imajo seveda namreč razvit svojevrsten instinkt, da važne probleme začnejo v pravem trenutku; ta pa je seveda minul, potem ko je bilo vso skrb posvetiti predsednikovi bolezni. Toda problemi, ki so bili nakazani, obstajajo še naprej.

KRITIČNA VPRAŠANJA

Ob premenu leta je prišlo v Sloveniji do ostrega spora, ko so si štirje profesorji teološke fakultete v Ljubljani dovolili, da so kritično ocenili šolsko

da bodo od Sovjetske zveze zahtevali takojšen umik njenih čet iz Afganistana, in ji predložili, naj Afganistan postane nevtralna in neuvrščena država. Anglija je potem uradno ta načrt predložila v Moskvi, kjer ga vsaj načelno niso zavrnili.

Nevtralizacija Afganistana je tako postala upanje zahodnih vlad, da bi rešili problem, ki jim teži vest. Mnogi smatrajo, da je zadržanje ZDA v afganski krizi bilo popolnoma slično primeru sovjetske invazije na Madžarski ali Češkoslovaški. Le da je v tem primeru šlo za državo, ki doslej ni bila sovjetski satelit. V nekaterih diplomatskih krogih se je sicer govorilo, da je bil Afganistan cena, ki so jo ZDA dopustile, za sovjetsko obljubo, da ne bodo invadirali Jugoslavije. A to je bolj podobno bajki kot resnici.

ZDA so sedaj pograbile idejo nevtralizacije. Pogovori s Sovjeti naj bi začeli takoj, brez predhodnih pogojev. A predno bi bil potrjen končen sklep, naj bi Sovjeti umaknili vse svoje čete iz Afganistana.

Afganski uporniki pa zaenkrat bolj zaupajo svoji moči kot ameriški pomoči. Čeprav slabo oboroženi, jim je uspelo zadati ruskim četam hude in pomembne udarce. Zaigrajo ruske tanke, režejo važne prometne zveze, ropajo dobave ruske vojske. Vprašanje je kaj bo, ko bo prišla pomlad. Govori se o široki ofenzivi sovjetskih čet na vsa uporniška področja. Prav tako seveda tudi uporniki pripravljajo splošno vstajo za čas, ko bo prišla odjuga. Da Rusi niso zaželeni, je narod že dovolj jasno dokazal.

Sedaj je na vrsti Kolumbija

Nikaragva, Salvador in sedaj — Kolumbija. V tej latinskoameriški državi je gverilška skupina preteklo sredo 27. februarja vdrla v poslaništvo dominikanske republike, kjer se je v tistem trenutku odvijala diplomatska slavnost. Šestnajst poslaničkov, med njimi poslanik ZDA in pa papeški nuncij Angelo Ayerbi, so bili zajeti kot talci, obenem s poslaniškim uradništvom in kakih trideset drugih diplomatskih osebosti.

Zasedba dominikanskega poslaništva ni bila mirna. Prišlo je do streljanja, ko se je poslaniško osebje uprlo navalu kakih šestnajst gverilcev. V spopadu je bilo več ranjenih, med njimi urugvajski poslanik. A sili se ni bilo mogoče zoperstaviti. Gverilci so se zabarikadirali na poslaništvu in od tam pričeli pošiljati na vlado predsednika Turbaya svoje zahteve. Vlada naj bi izpustila nad dve stotini zaprtih levičarjev in pustila svobodno pot gverilski skupini. V nasprotnem slučaju so gverilci zagrozili, da bodo enostavno poslali v zrak celotno poslaniško poslopje, z vsemi talci in napadalcii vred.

Po prvih trenutkih zmede, je vojska

MEDNARODNI TEDEN

V ZAPADNEM SVETU se govori, da se je ameriški žitni bojkot izjalovil. Za leto so Sovjeti predvidevali uvoz 34 milijonov ton raznih žit. Vsaj osemdeset odstotkov te količine imajo že zagotovljenih. Dobili so jih (kakor nameravajo prejeti še ostalo količino) iz Argentine, Brazila, Indije in Tajske. Delno direktno, delno indirektno. Pravijo, da so količine žit, ki jih je Argentina prodala Italiji, že na poti v Sovjetsko zvezo. Z denarjem se danes kupi vse. In Sovjeti so pripravljeni dobro plačati potrebno žito.

ČUDEŽNO REŠITEV so doživeli potniki in posadka taiwanskega letala, ki je padel na zemljo v bližini letališča Manilas v Filipinah. Boeing 727 kitajske letalske družbe je ostro podrsal po tleh in se užgal, a še preden je ogenj zajel vse letalo, se je moglo rešiti celotno potništvo in posadka. 37 potnikov so morali peljati v bolnico, 10 jih je bilo le opraskanih, 74 potnikom in 11 članom posadke se pa ni nič zgodilo; le hudo preplašeni so gledali kako je letalo gorelo.

V RODEZIJI so imeli parlamentarne volitve črnske večine. Dokončni rezultati še niso znani, a marksistični gverilski vodja Robert Mugabe si pripisuje odločilno zmago svoje stranke. Medtem pa njegov nasprotnik in bivši ministerski predsednik Abel Muzorewa trdi, da so oboroženi marksisti pritiskali na mnoge volilce. Šlo se je za osemdeset sedežev črnske večine. 25 sedežev bele manjšine si je že prej prisvojila stranka bivšega predsednika Smitha.

obkolila poslaništvo. Potem so se pričela pogajanja. Gverilci, ki pripadajo skupini imenovani M-19, so hoteli „pokazati blago voljo“ in najprej izpustiti deset talcev, večino žensk, in nato še pet žensk, nakar jim je ostalo kakih petdeset talcev, od teh petnajst poslaničkov.

Do trenutka ko pišemo te vrstice, še ni prišlo do konkretnih rezultatov v pogajanjih. Ta se vrše v sklopu največjih varnostnih paženj, predvsem s strani gverilcev. Razgovori se vrše v oklopnem tovarnjaku, ki stoji med poslopjem poslaništva in vojaškim obročem. Vanj vstopita le dva zastopnika vlade, in pa zastopnica gverilcev (z masko na obrazu) in zajeti mehiški poslanik. Ko se je izjalovil prvi del pogovorov, so gverilci izjavili, da ne bodo izpustili nobenega talca več dokler ne pride do končne poravnave, in ponovno zagrozili z bombno raztretiljivo poslaništva, ako vlada ne ugodí njihovim zahtevam.

Napad na dominikansko poslaništvo in zajetje šestnajstih poslaničkov pa je znova pogrelo polemiko glede varnosti in nevarnosti diplomatske službe. Razni napadi in ugrabitve zadnjih let, so se le

KATOLIŠKA VEČINA, 1000 DUHOVNIKOV

Slovenija je po vsej svoji tradiciji katoliška zemlja in je pred vojno bila v njej „klerikalna“ stranka vodilna. Katolicizem je še danes v njej močno zakoreninjen. V manjših vaseh komunistična stranka kljub prizadevanju komaj kje uspe, da si pridobi kakega privrženca, medtem ko je v mestih in drugod v teku sekularizacijski proces. Poleg tega pride na več kot poldrug milijon prebivalcev le tisoč katoliških duhovnikov. Obisk verouka je dober; na podeželju 60 do 70%. V Ljubljani pa komaj tretjina. Prijava k verouku ni zvezana s kakimi izrednimi formalnostmi. Dogaja pa se da učitelji, če so navdušeni partiji, posvečajo posebno pozornost učencem, ki se prijavijo k verouku s tem, da jih na vse načine skušajo vzgojiti ravno v nasprotno smer. Celodnevne šole, katerih je vedno več, pa praktično onemogočajo učenec, da bi mogli obiskovati pouk verouka.

KOMUNISTIČNA TOLERANCA

Slovenski komunisti označujejo sami sebe, da so tolerantni. Poudarjajo, da ne pospešujejo nekakega borbenega ateizma, ampak, da oni le osebno odklanjajo vero in verovanje; ostalim pa prepuščajo, da lahko verujejo. Kot primer tolerance navajajo med drugim, da more komunist prisostvovati npr.

IZ ŽIVLJENJA IN DOGAJANJA V ARGENTINI

Ameriška misija, o kateri smo pisali v zadnji številki, bo prišla v Buenos Aires 24. t. m. in bo ostala tu 48 ur. V tem sicer kratkem času bo imela vrsto sestankov na najvišji vladni ravni, in na njih se bodo pogajali o bodočih boljših razmerah med obema državama. A v priprave in pričakovanje prihoda ameriške misije je padla napoved, da bo verjetno še leto zunanji minister, brigadir Washington Pastor potoval v Sovjetsko zvezo, prav tako z namenom povečati medsebojne stike. Bo to bodoče potovanje tudi predmet razgovora z ameriški predstavniki?

Ko bodo ti prišli 24. marca, bodo že v polnem teku priprave na politični dialog, v kolikor se ta ne bo že začel. Predsedniški govor, ki je bil sprva napovedan za sredo meseca, je bil prestavljen na ta četrtek 6. t. m. V njem bo general Videla obrazložil smeri dialoga, okoliščine in namen. Razgovori bodo obravnavali politični predlog oboroženih sil.

Večina političnih strank, struj in strujič je že pred časom, in ponovno te dni povedalo svoje mnenje glede tega dialoga. Prav te dni je notranji minister general Harguindeguy že govoril s predstavniki konservativcev, ki so potem javno in jasno podprli delo sedanje vlade.

Radikali so bili itak že ves čas nestrpni nad datumom kdaj bo prišlo do obnove političnega delovanja. Zadnje čase pa se je govorilo, da stavljajo pogoje za prisotnost pri razgovorih z vlado. Eden teh pogojev naj bi bila odstranitev dr. Martinez de Hoza z mesta gospodarskega ministra. Te govorice je ostro zanikal stari radikalni vodja Dr. Balbín, ki je potrdil pripravljenost radikalov na bodoče sestanke. Zahtevajo pa, kot so vedno zahtevali, naj se obnovi uradno delovanje strank.

Drugačen je primer peronistov. Ti resnično stavijo pogoje za udeležbo pri dialogu. Prvi in bistveni pogoj je, da vlada izpusti na svobodo gospo Peronovo, bivšo predsednico države. Drug pogoj pa je, da se izvede normalizacija strankinega delovanja. V tem soglašajo z radikali.

Primer gospe predsednice je pa svojstven. Najprej zaprta v Barilochah, nato v vojaški postojanki v Azul, je sedaj v „domačem zaporu“ in se ji sicer dobro godi. Proti njej pa teče pet sodnih postopkov. Pravzaprav štirje, kajti glede petega ji je bila sodba ugodna, in jo je sodišče proglasilo za nedolžno. Predsedniški dekret bi jo sicer mogel oprostiti zopora in ji vr-

še ojačili zadnje čase, najsihodi kot v primeru ameriškega poslaništva v Iranu, ali pa ta zasedba v Kolumbiji. V ZDA še študirajo razne varnostne ukrepe in naprave, ki naj branijo ameriška poslaništva in diplomatsko službo, eden najbolj nevarnih poslov moderne dobe.

cerkvenemu pogrebu in zato ni klican na zagovor. Navzočnost pri ostalih cerkvenih obredih in obiskovanje cerkva je komunistom prepovedano z grožnjo izključitve iz partije. Kot dokaz svoje širokogrudnosti partiji poudarjajo, da že deset let ni bil noben duhovnik preganjan od oblasti ali sojen od sodišča in da imajo vsi možnost potovati v inozemstvo. Četudi so mnenja o delovanju papeža Janeza Pavla II. deljena, naj bi bili vendar odnosi z Vatikanom dobri.

Katoličani pa opisujejo položaj drugače. Oni gledajo iz zornega kota, da je v Sloveniji 80% prebivalcev krščenih v katoliških cerkvah in da je polovica praktičnih katoličanov. Po mnenju vodilnega politika Mikuliča je odnos med vernimi in nevernimi ljudmi na najnižji stopnji političnega zastopstva pri tako imenovanih delegatih nekako izenačen. Verujoči pa odgovarjajo, da je v naslednji stopnji samo še ena tretjina verujočih. V republiškem parlamentu je na vsakih deset poslancev le eden verujoč; v Zveznem parlamentu v Beogradu pa na sto poslancev en sam verujoč. Tako poraznega razmerja pa ni v podjetjih, kjer morejo doseči tudi nepartijski kak višji položaj. Ni pa skoro primera, da bi verujoči zasedel položaj direktorja podjetja.

„PROLETARCI“ SOCIALIZMA

Z oznako Proletarci socializma je Rode hotel dati poudarka dejstvu, da

svobodo, a vprašanje je, kakšne posledice znotraj vlade bi povzročil tak korak. Ni dvoma, da del oboroženih sil, zlasti mornarica, vztraja na zahtevah, da se delovanje raznih politikov in sindikalistov za dobe peronistične vlade dokončno razjasni, in da naj bodo kaznovani vsi, ki jih sodna oblast najde krive. Kar se tega tiče je vlada postopala kar najbolj milo in resno, in je celotno delo prepustila sodni oblasti. Naj sedaj spremeni svoje postopanje?

Glede ostalih političnih formacij ni večjih razlik. Skoraj vsi so pripravljeni na dialog, in seveda pričakujejo obnovo delovanja svojih strank. Manrique ki je te dni potoval po Evropi, je dejal da „če pride do dialoga, mene ne sme manjkati“. On še vedno smatra, da predstavlja tretjo politično silo v Argentini. Kako naj bi narisali radiografijo strankarskih moči danes v Argentini? to je kaj težko delo. Večina opazovalcev smatra, da na prvo mesto spadajo peronisti. Da bi bili še vedno zmagoviti, ako bi danes sklicali volitve. Vprašanje je seveda, ali bi se sploh mogli predstaviti združeno. Notranji spori v peronizmu, ki so bili krepko vidni še za časa peronovega življenja so danes skoraj nepremostljivi. Del peronističnih glasov bi se gotovo obrnilo k levičarskim strankam, del pa bi se predstavil samostojno, ločen od tradicionalnega strankinega telesa.

Drugo mesto gotovo pripada radikalom. Ti, čeprav raznih mnenj in uvrščeni v številnih strujah, vendar na zunaj nastopajo soglasno in tudi iščejo stikov z raznimi bivšimi ocepji. Bi mogli nadkriliti razbite peroniste? Odgovor je težak, kajti stranka in zlasti njeni vodje, so mnogo izgubili na prestižu zaradi nenehnih ponesrečenih in jalovih delovanj zadnjih let demokracije. Tudi zadnja štiri leta vojaške vlade in prepovedane strankarske dejavnosti niso pokazala v njih kakega posebnega zorenja.

Na tretje mesto in z rastočim vplivom bi postavili federacijo provincijskih strank, ali kakor se imenuje Ljudska federalistična sila. Je to skupina uspešnih provincijskih politikov, ki so v svojih okrajih dosegli guvernaturo in uspešno vodili krajevne vlade, pa niso našli primernih političnih struj na vsedržavni ravni. Te je v vsedržavno stranko najprej povezal Manrique, pa so se mu potem uprli in se končno razšli. Sedaj so eni najbolj aktivnih struj, in jim razni opazovalci napovedujejo odločilno vlogo v bodoči argentinski demokraciji. Manriqueju pa je ostala manjša skupina stranci, rad bi si pa pridobil še demoprogresiste, ki so svoj čas podpirali njegov program.

Medtem pa seveda „navadne ljudi“ malo bolj skrbi podražitev goriv (ok. 6%), plina (8%) in pa prevoznih sredstev, katera so se v nekaterih primerih podražila kar za 14%.

so katoličani na poklicnih in družbenih položajih zastopljeni v primerjavi s komunisti. Rode vidi v tem kršenje človekovih pravic, kar ustvarja sistem, ki ne prinaša nič drugega, kakor potrošniško družbo brez etike. Ljubljanski teologi odkrito priznavajo, da jim je dal poguma za boj za človekove pravice slovanski papež Janez Pavel II in da hočejo delovati v pravcu, kot je papež delal na Poljskem.

Ker marksisti v šolah kritizirajo Cerkev, zahtevajo katoličani pravico kritizirati marksizem. Nekateri cerkveni krogi so mnenja, da so teologi šli s to drzno zahtevo predaleč. Ljubljanski nadškof Pogačnik je skušal vplivati pomirjevalno, tako da bi zadevo omilil, četudi v bistvu soglašal s temeljnimi zahtevami teologov. V Sloveniji je res nekaj duhovnikov katere ima na povodu partija; toda doslej se ji ni posrečilo zaneti razkol med duhovniki.

ZGODOVINSKA OBREMENITEV

Skoraj vedno, kadar hoče v Jugoslaviji ena ali druga stran podkrepiti svoje stališče, skuša to storiti z navajanjem dejstev iz zgodovine. Isto se dogaja v Sloveniji v sporu med Cerkvijo in partijo. Ko se je po drugi svetovni vojni tehničar svetovne politike nagnila na partizansko stran, so ti zagrešili krvoprelitje nad nemškimi zavezniki belogardisti (domobranci). Okrog 12.000 domobrancev je bilo od

OBVESTILA

ČETRTEK, 13. marca:

Sestanek ženskega krožka na Pristavi, ob 15h. Ga. Vivodova bo pripovedovala o življenju in pouku v Zavodu za slepo mladino.

SOBOTA, 15. marca:

V Slovenski hiši ob 14.30 popravni izpiti, vpisovanje in uvodna sv. maša Slov. Srednješolskega tečaja.

SREDA, 19. marca:

Sestanek Lige Žena-mati v San Martinu ob 18.30 uri. Ga. Lina Matičičeva bo govorila o doživetjih s potovanja po Evropi.

NEDELJA, 23. marca:

Občni zbor Društva Zedinjena Slovenija v Slovenski hiši.

V Slomškovem domu velika tombola. Letni občni zbor društva Slovenska vas ob 16. uri.

NEDELJA, 30. marca:

V Slomškovem domu ob 19. uri prosvetni večer z diapozitivami o zanimivostih svete dežele.

V slov. zavetišču dr. Gr. Rožmana v San Justo ob 11.30 sv. maša za vse žive in pokojne člane in darovalce, nato kosilo.

Miramar

Prodajam lepo opremljeno majhno, zelo udobno stanovanje ob Costaneri z razgledom na morje in okolico. Informacije: C. Pellegrini 173, II. nad. B — T. E. 85-7207.

XXXIII. REDNI LETNI OBČNI ZBOR DRUŠTVA ZEDINJENA SLOVENIJA

Upravni svet društva ZEDINJENA SLOVENIJA sklicuje XXXIII. REDNI LETNI OBČNI ZBOR članov društva za nedeljo 23. marca 1980 ob 9.30 uri v prostorih Slovenske hiše, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

DNEVNI RED:

1. Izvolitev dveh overovateljev zapisnika in preštevalcev glasov.
2. Branje zapisnika zadnjega rednega občnega zbora.
3. Poročila Upravnega sveta; bilanca, inventar, račun dohodkov in izdatkov.
4. Poročilo nadzornega odbora.
5. Določitev članarine za l. 1980.
6. Slučajnosti.

Po čl. 16 društvenih pravil bo občni zbor sklepčen ob vsaki udeležbi članov eno uro po sklicu.

Z vsemi pravicami se morajo med seboj zastopati zakonci ter starši in otroci. Pooblaščenec morejo imenovati tudi člani, ki bivajo izven Velikega Buenos Airesa. Pooblaščenec se mora izkazati s pismenim pooblastilom.

Pred občnim zborom bo v cerkvi Marije Pomagaj sv. maša za vse pokojne člane Zedinjene Slovenije.

COOPERATIVA DE CREDITO "SLOGA" LTDA.

(Sociedad Legal Orientadora General del Asociado)
Matricula INAC Nº 5380

Bm. Mitre 97 — Ramos Mejía — La Matanza — Buenos Aires

CONVOCATORIA

De conformidad con lo dispuesto por el artículo 20 de los Estatutos Sociales, se convoca a los señores socios a la Asamblea General Ordinaria, que se realizará el día 29 de marzo de 1980 a las 19.30 horas en el local de la calle Castelli Nº 28 de la ciudad de Ramos Mejía, Partido de la Matanza, Provincia de Buenos Aires, para tratar el siguiente

ORDEN DEL DIA

- 1º Designación de dos Asambleístas para suscribir el Acta de la Asamblea.
- 2º Elección de una Comisión Escrutadora, según lo dispuesto por el art 23º de los Estatutos Sociales.
- 3º Consideración de la Memoria, Inventario, Balance General, Estado de Resultados, Anexos Nº 2 y 3 e Informe del Síndico, correspondientes al Ejercicio Económico Nº 19 iniciado el 1º de enero de 1979 y finalizado el 31 de diciembre de 1979.
- 4º Elección de miembros del Consejo de Administración y síndicos según lo determinado por el art. 28º de los Estatutos Sociales. Por dos años: 1 Vicepresidente, 1 Secretario, 1 Tesorero, 2 Vocales Titulares y 1 Vocal suplente. Por un año: 1 Síndico Titular y 1 Síndico Suplente.

EL CONSEJO DE ADMINISTRACION

Mirko Kunčič

KRIVULJE ŽIVLJENJA

Kadar slovenska pesem na tujem zadoni — nam je kakor osvežujoč dih z gorejskih planin, vrisk zelenega štajerja in vinskih gor, vzdih otočnega Prekmurja, solza odmirajočega Korotana, tožba usihajočega Primorja in fantovska razigranost vesele Dolenske.

Naj nas slovenska pesem zvesto spremlja po vseh celinah sveta. Naj nam bo kot plamenica, ki jo bomo kot olimpijski ogenj izročali iz roda v rod...

Obiskal nas je enkrat tudi prijatelj Oskar. In spet so zvoki njegove harmonike in njegova pesem prebudili pampo iz njenega pravilničnega sna. Prisluhnili je in oživila kakor kraljična, zakleta v kačo.

Ko se je gost poslavljaj, sem ga z vozom popeljal do železniške postaje. Vlak je imel zamudo. Prijatelj Oskar je sedel na klop, raztegnil meh ter zagodel in zapel. To je bilo nekaj nezaslišanega za domačine. Godba in pesem sredi te tišine! Boljšali so vanj kot v čudo tega sveta. Ko je končal, je eden izmed njih stopil k njemu in ga zaprosil v kasteljansčini:

„Še, še!“

Toda že je prisopihal vlak. Prijatelj se je spet odpeljal daleč proč od naše samote in zapuščenosti...

Nekajkrat nas je obiskal tudi prijatelj Pavle s starejšo gospodično, ki je prinesla s seboj dobrote, o katerih se nam — polentirjem — v pampi niti sanjalo ni. Oba sta bila dobra pevca.

In tako je spet slovenska pesem slavila zmago nad morečo tišino pampe.

Prijatelj Pavle je izpregovoril nekaj prijaznih besedi tudi z Indijancevo najstarejšo hčerko. Ta si je to prijazenost v svoji indijanski naivnosti razlagala čisto po svoje. Prepričana je bila, da se je naš gost do ušes zagledal vanjo in da je zaroka takorekoč že kar sklenjena stvar.

Nekaj tednov pozneje je prijatelj Pavle spet prišel na obisk, tokrat s svojo — zaročenko Slovenko. Indijanci so to takoj opazili in sovraštvo med nami se je spet razplamtelo. Tarča tega sovraštva sem bil zlasti jaz, kakor da bi bil ženitovanjski posredovalec in bi mogel odločati, katero življenjsko družico naj si prijatelj izbere...

Po končanem obisku sem šel naprejat krotkega in poslušnega konja v voz, da bi prijatelja in njegovo zaročenko popeljal na železniško postajo. Nenadoma je ves besen pridrvel Indijanec in se me z nastežaj razprostrtimi rokami hotel dejansko lotiti. Odkočil sem in se pogljal na drugo stran voza — on pa za menoj. Tako sva se lovila okoli voza in konja. Njegov obraz je bil ves spačen od maščevalnega gneva.

„Tedad je za nama zagrmel oseren glas:

„Kaj je to?!“

Presenečen sem se ozrl. — Tam je stal prijatelj Pavle, velik in postaven, za glavo višji od Indijanca. Indijanec se je prihuljeno kot potepen pes splazil proč. Od daleč pa je ves prizor z

Začetek slovenskih osnovnih šol

REDNI POUK BO:

1. Slov. hiša: 15. marca ob 8.30
2. Berazategui: 15. marca ob 15
3. Carapachay: 15. marca ob 8.30
4. Castelar: 15. marca ob 8.30
5. Ramos Mejía: 15. marca ob 8
6. San Justo: 15. marca ob 8.15
7. San Martín: 15. marca ob 8.30
8. Slovenska vas: 15. marca ob 8
9. Mendoza: po dogovoru
10. Tucumán: po dogovoru
11. Bariloche: po dogovoru
12. San Luis: po dogovoru
13. Miramar: po dogovoru

Prof. dr. JUAN JESUS BLASNIK

špecialist za ortopedijo
in travmatologijo

Marcelo T. de Alvear 1241, pritličje
Capital Federal
Tel. 393-3536

Ordinira v torek, četrtek in soboto
od 17. do 20. Zahtevati določit
ure na privatni telefon 666-4

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUI CASCANTE

Escribano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires
Pritličje, pisarna 2
Tel. 35-8827

Za eno samo tablico, vredno

2000

postanete lahko lastnik
glavnega dobitka na veliki
tomboli v Slomškovem domu
Glavni dobitek bo po izbiri:

ali TV v barvah
ali zmrzovalna skrinja
ali stereofonski aparat

Kupite tablice v predprodaji
Na vsakih pet tablic prejmete eno brezplačno s pravico do nagradnega žrebanja

5 + 1

Več sto praktičnih dobitkov
bo gotovo privabilo na to edinstveno
zabavo — veliko rojakov.

23. MARCA

vsi v Slomškov dom.

ESLOVENIA LIBRE

Editor y director: Miloš Stare
Redacción y Administración:

Ramón L. Falcón 4158
1407 Buenos Aires
Argentina
T. E. 69-9503

Uredniški odbor:

Miloš Stare, dr. Tine Debeljak,
Slavimir Batagelj in Tone Mizerit

Correo Argentino Central (B)	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 3824
	Registro Nacional de la Propiedad Intellectual No. 24.576

Naročnina Svob. Slovenije za l. 1980: za Argentino \$ 73.000.—, pri pošiljanju po pošti \$ 78.000.—, ZDA in Kanada pri pošiljanju z avionsko pošto 40 USA dol., obmejne države Argentine 35 USA dol., Avstralija 60 USA dol., Evropa 43 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 35 USA dol.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, 1101. Buenos Aires, T. E. 33-7213.

KREDITNA ZADRUGA

"SLOGA" z o. z.

BME. MITRE 97

RAMOS MEJIA

T. E. 658-6574

URADNE URE:

PONEDELJEK, SREDA IN PETEK
OD 15. DO 19. URE.

Prosimo, ne odlašajte s
poravnavo naročnine!

Avtomobili in motorni čolni — velika izbira domačih in tujih znamk. — Jahte, jadrnice in trailerji.

LOMAS DE ZAMORA

Av. Hipólito Yrigoyen 8820
T. E. 243-0270/1433

AUTONAUTICA

Kredit na 12 mesecev, brez obresti. Smo zastopniki — JOHNSON IN TARRAB.

EZEIZA

Ruta 205
(nasproti postaje Ezeiza)

(6)

gnevom v duši opazovala vsa Indijanceva družina. Razodelo se ji je v vsej svoji bridki stvarnosti, da z zaželeno zaroko ne bo nič. Rožnate sanje brhke Indijanke so se osule...

Ko sem se na postaji poslovil od prijatelja in njegove zaročenke, sem voz zapeljal nazaj v drevede. Ko sem zaprl vrata za seboj, me je obšel takšen občutek odtujenosti in žalosti, da sem naslonil glavo na ograjo in zajokal kot otrok...

Proseča roka

Pampa se je pogreznila v svojo gluho nežno tišino. Nebo se je bočilo nad njo kot nekam v neskončnost se raztezajoča streha, polna luknjic, skozi katere so sijale božje zvezde, da še beječim prebivalcem pampe ne bi bilo tako tesno in mračno pri duši. Nekje blizu je s tegobnim glasom skovikal čuk, kakor da bi klical duhove iz nezdravnega spanja.

Bilo je okoli desetih ponoči. Žena se je sunkovito vzpela na svojem borenem ležišču in s pridruženim glasom rekla:

„Moja ura je prišla. Odiiti moram.“ „Kam, za božjo voljo, zdaj — sredi noči?“ sem se zgrozil.

„V bolnišnico, kam pa drugam,“ je s trepečim glasom odgovorila. „Otrok ne moreva pustiti samih; ostani pri njih.“

„Sama vendar ne boš hodila po tem mračnem drevedu. Saj je odtod do ceste več kot pol ure hoda,“ sem je svaril ter z občutkom nejasne krivde pristavil: „In kaj bo potem, ko prides na cesto? Do bolnišnice je sa-

mo vožnje eno uro, denarja pa nimaš, da bi najela avto.“

„Bo že kako. Bog me ne bo zapustil,“ je vdano rekla in se oblekla. Kmalu je utonila v noč. Zvesti pes čuvaj je smuknil za njo in jo spremljal vso to težko, samotno pot.

Na obeh straneh kolovozne poti, ki je estancijo ločila od ostalega sveta, so kot mrki čuvaji stali v strogem vrstnem redu košati evkalipti. Medla svetloba mesečine ji je skozi vejevje risala pošastne like na pot. Zdelo se ji je, da jo mrki čuvaji drevedora sočutno izprašujejo: „Kam ob tej pozni uri, si-rola, ko še živali pokojno spe?“

Pa je pogumno nadaljevala pot v tistem upanju, da bo našla dobro čutečo dušo, ki ji bo pomagala iz obupnega položaja.

Kar oddahnila se je, ko je iz mračnega drevedora stopila na cesto. Pod obcestno svetilko je obstala in proseče iztegnila roko. Pes čuvaj je pokorno čepel zraven nje. „Če me ves svet zapusti, ta pes me ne bo,“ je bolno čustvovala.

Zdaj pa zdaj je kak avtomobil ali kamion brezobzirno zdrvel mimo. Nihče se ni zmenil za žalostno, prosečo roko, ki je pričakovala samo čisto malo sočutja, samo čisto malo usmiljenja. V srce se ji je zagrebla obupna misel: „Kaj če omahnem tu na cesti, sredi noči in sredi nepoznanih ljudi?“

Roka ji je odrevenela od neprestanega iztegovanja in srce ji je bilo puisto in prazno; žive so bile samo solze, ki so ji drsele po licih.

„Samo enkrat še iztegnem roko, če še tokrat zaman, se vrnem — naj se dopolni usoda,“ je grenko sklenila.

In glej! Naslednji kamion, ki je pridrdrnal nasproti, se je zdajci sunkovito ustavil. Šofer je s takšno ihto pristisnil na pedal, da so zavore zacvillile. Usmiljeni Samarijan je odprl vrata kamiona in prijazno vprašal:

„Kam pa vi?“

„V mestno bolnišnico,“ je izdavnala, trepetajoč od strahu, da se bo tudi to samarijanstvo izkazalo samo kot bridka prevara.

„Kar priseditel!“ je ustrezljivo rekel šofer in ji pomagal v kamion. „Tudi jaz sem namenjen v mesto.“

Ko je zvesti pes videl, da je njegova gospodarica v kamionu, je začel žalostno cvilliti in s tacami praskati po vratih, kakor da bi jo hotel tako zva-biti na prosto.

„Psa pa ne morem vzeti s seboj,“ je pomilovalno rekel šofer. „Kaj bi tudi s psom v bolnišnici.“

„Nič ne skrbite, dobri gospod,“ se je nasmehnila žena. „Pes bo že sam našel pot domov.“

Kako se je motila! Ko je šofer pogljal tovrnjak, se je tudi pes kot brez uma pogljal za njim. Tekel je vso pot do daljnjega mesta in tam spremljal svojo gospodarico prav do bolnišnice. Na pragu se je ves izmučen zleknil in njegove dobre oči so bile nepremično uprte v vrata, za katerimi je izginila tista, ki ji je tako zvesto služil. Čakal je zaman vso noč in še nekaj jutranjih ur, potem se je razočarano obrnil in stekel proti domu. Vrnil se je šele okoli desete ure dopoldan z nastežaj iztegnjenim jezikom. Nakrmili in napojili smo ga, otroci pa so ga ljubkujoče božali:

„Ti naša bolnišnica!“